

Aleksejam Apīnim — 90

**Grāmata un sabiedrība
Latvijā līdz 1945. gadam**

Starptautiska zinātniska konference
„Grāmata un sabiedrība Latvijā līdz 1945. gadam”

TĒZES

Latvijas Nacionālā bibliotēka
2016. gada 24. – 25. novembris

- 5 **Renāte Berga (Rīga)**
Hermanis Samsons un Rīgas Akadēmiskās ģimnāzijas disertācijas
Mārtiņš Boiko (Rīga)
Jezuītu lauku misiju grāmatas un latgaliešu tradicionālā mūzika
Alma Brazjūniene (Alma Brazjūnienē) (Viļņa)
Privātās muižnieku bibliotēkas Lietuvas Dižkunigaitijā (no 16. līdz 18. gs.) un to izpēte
- 6 **Ella Buceniece (Rīga)**
G. H. Loskīls un viņa „Garīgas dziesmas Dievam par godu un slavu”: dzimumu, nacionālās un sociālās identitātes apziņas jautājumu pieteikumi
Edgars Ceske (Sigulda)
Latviešu brāļu draudžu 18. gadsimta beigu un 19. gadsimta pirmās puses rokraksta literatūras vēsturiskie sacerējumi Rietumeiropas kultūrkontekstā: idejas, prototipi, transformācija
Pauls Daija (Rīga)
Latviešu lasītāju publikas veidošanās: 19. gadsimta pirmās puses piemērs
- 7 **Kristofs Didjē (Christophe Didier) (Strasbūra)**
Kēnigsberga Strasbūrā: grāmatu dāvinājums kļūst par atmiņas glabātāju
Jana Dreimane (Rīga)
Valsts bibliotēkas darbinieku ieguldījums Latvijas Bibliotekāru biedrības attīstībā (1923–1940)
Artis Ērglis (Rīga)
Iespiedgrafikas dižgars. Rihards Zariņš poligrāfista acīm
- 8 **Zigrīda Frīde (Rīga)**
Daži grāmatniecības vēstures aspekti latviešu literatūrzinātnes kontekstos
Daina Gavare (Rīga)
Kurzemes literatūras un mākslas biedrības zinātniskā darbība un tās atspoguļojums biedrības izdotajos rakstos – dabaszinātņu pētniecības un attīstības pirmsākumi Latvijā
Silvija Grosa (Rīga)
Grāmatizdevēju nami 20. gs. sākuma Rīgas arhitektūrā
- 9 **Elita Grosmane (Rīga)**
Viduslaiku miniatūra „Krustā sistais ar Mariju un Jāni” no *Missale Rigense*
Māra Grudule (Rīga)
Augšup pa lejupejošām kāpnēm: literatūrvēsturnieks 21. gadsimtā
Esko Hekli (Esko Häkli) (Helsinki)
Johana Albrehta fon Korfa bibliotēka. 1697–1766
- 10 **Gunta Jaunmuktāne (Rīga)**
„...grāmata bija un ir vienmēr palikusi mana politika” – grāmatizdevējs
Oskars Jēpe (1875–1951)
Tomašs Ježs (Tomasz Jeż) (Varšava)
Jezuītu mūzikas repertuārs Polijas–Lietuvas ūnijā (1565–1773)
Jānis Kalnačs (Valmiera)
Grāmatas kā „bezsaimeņa manta” (1944–1945)
- 11 **Skaidrīte Kalvāne (Rīga)**
Par dažiem nepazīstamiem katoļu manuskriptiem latgaliešu valodā
Ināra Klekere (Rīga)
Franču revolūcija: atstarojumi un apjēgumi latviešu literatūrā (1789–1819)
Vēsma Klūga (Rīga)
Latvijas Universitātes Bibliotēkas krājuma kolekcijas „Pirmspadomju perioda grāmatas latviešu valodā” raksturojums

Gunta Jaunmuktāne (Rīga)

„...grāmata bija un ir vienmēr palikusi mana politika” – grāmatizdevējs

Oskars Jēpe (1875–1951)

Šogad apņir 65 gadi kopš grāmatizdevēja Oskara Jēpes (1875–1951) aiziešanas aizsaulē.

Viņa devīze bija: „Es... nepievienojos nekādai politiskai partijai – grāmata bija un ir vienmēr palikusi mana politika.”

Izdevēja darbību Jēpe sāka 1905. gadā. Izdevniecības darbā viņa literārais konsultants bija bibliogrāfs, literatūrvēsturnieks un tulkotājs Kārlis Egle.

Oskars Jēpe izdeva gan iesācēju, gan pazīstamu autoru sacerējumus, piemēram, Burtnieces, Jāņa Grīna, Jāņa Kārsteņa, Zeltmata, Jāņa Jaunsudrabiņa, Pāvila Rozīša, Teodora Zeiferta un citu rakstnieku darbus.

Lielāko un nozīmīgāko Jēpes izdevumu vidū minami Augusta Brača, Jura Neikena, Edvarda Treimaņa-Zvārguļa, Aleksandra Dauges, Zeltmata, Eduarda Veidenbauma darbu sakopojumi ar plašiem biogrāfiskiem apcerējumiem; Matīsa Kaudzītes „Atmiņas no tautiskā laikmeta”; K. Egles sastādītais krājums – latvju rakstnieku autobiogrāfijas trīs daļās „Atziņas” u. c.

Visā darbības laikā Oskars Jēpe izdeva ap 220 grāmatu.

Latviešu grāmatniecības vēsturē līdzās lielajiem grāmatu apgādiem arī Oskaram Jēpem pieder kaut neliela, tomēr cienījama, nozīmīga un paliekoša vieta.